

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2016/5828,Konferencja-naukowa-Ruch-Oporu-Armii-Krajowej-1-grudnia.html>
09.05.2024, 08:25

Konferencja naukowa *Ruch Oporu Armii Krajowej* - 1 grudnia

1 grudnia (czwartek), godz. 9.30

Sesja naukowa zorganizowana przez Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie w ramach centralnego projektu badawczego „Aparat bezpieczeństwa w walce z podziemiem politycznym i zbrojnym 1944-1956”. Celem konferencji jest przypomnienie historii lokalnych formacji podziemia antykomunistycznego znanych jako Ruch Oporu Armii Krajowej.

Po wydaniu przez gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” rozkazu z 19 stycznia 1945 r. rozwiązującego Armię Krajową – polskie podziemie niepodległościowe znalazło się na rozdrożu. W ciągu kilku kolejnych tygodni definitywnie rozpadło się wiele budowanych przez kilka lat z takim wysiłkiem struktur. Na nielicznych obszarach – takich jak Białostoczczyzna – w płynny sposób przekształcono dotychczasową organizację akowską w nową formę organizacyjną jaką był Obywatelska Armia Krajowa, ratując w ten sposób dorobek scalania sił zbrojnych w kraju. Obok swoje szeregi konsekwentnie konsolidował obóz narodowy w ramach Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Wszędzie byli żołnierze podziemia niepodległościowego lat wojny narażeni byli jednak na planowe represje ze strony komunistów. Wszędzie też starali się szukać jakichś form samoobrony. Próba odpowiedzi na to zapotrzebowanie stały się lokalne inicjatywy podejmowane najczęściej przez dowódców średniego szczebla określane mianem ROAK (Ruch Oporu Armii Krajowej). Budowane wyłącznie w oparciu o konspiratorów akowskich, miały z reguły ograniczony charakter terytorialny. Pobawione naczelnego dowództwa – nawiązywały wprost do konspiracji wojskowej lat wojny – stojąc w coraz większej opozycji do koncepcji kolejnych organizacji głównego nurtu poakowskiego - Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj, czy Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość – eliminujących konsekwentnie walkę zbrojną.

Program

9.30-9.35

Otwarcie konferencji: dr Tomasz Łabuszewski

9.35-9.55

dr Tomasz Łabuszewski *Zagadnienia z zakresu metodologii związanej z podziemiem poakowskim spod znaku ROAK*

9.55-10.15

dr Krzysztof Kacprzak *Inspektorat Mazowiecki ROAK*

10.15-10.35

dr Kazimierz Krajewski *Batalion ROAK „Znicz”*

10.35-10.55

dr Waldemar Brenda *Obwody ROAK „Mewa” i „Rybitwa”*

10.55-11.20

Przerwa kawowa

11.20-11.40

Grzegorz Łuszczynski *Obwód ROAK Grójec*

11.40-12.00

dr Alicja Paczoska-Hauke *Zapomniani bohaterowie Mazowsza spod znaku ROAK (Paweł Nowakowski „Kryjak”, Stanisław Balla „Sowa”, „Sokół Leśny”)*

12.00-12.20

dr Tomasz Łabuszewski *Zapomniani bohaterowie Mazowsza spod znaku ROAK (Zacheusz Nowowiejski „Jeź”, Józef Marcinkowski „Łysy”)*

12.20-12.40

dr Kazimierz Krajewski *Zapomniani bohaterowie Mazowsza spod znaku ROAK (Stanisław Rożek „Przebój”, „Zych”, Konstanty Kociszewski „Górka”)*

12.40-13.10

Dyskusja